

Dokumentnamn Regler för grävning i allmän platsmark	Ansvarig verksamhet Servicenämnden	Version 0,2
Fastställare Kommunfullmäktige	Dnr KS 2019/78	Antagen

Regler för grävning i allmän platsmark

Innehållsförteckning

Inledning	3
Tillstånd	3
Akuta åtgärder	3
Ansökningsprocessen	3
Förberedelser	3
Kabelanvisning & samförläggning	4
Arbetsområdets utbredning	4
Syn av arbetsområde	4
Skydd av ledningar	4
Skydd av mark och vegetation	4
Slutbesiktning	4
Garanti	4
Överskottsmassor	4
Gatsten, marksten, markplattor	5
Identitet	5
Gaturenhållning	5
Schakt allmänt	5
Schakt i rotzon	5
Skydd av bevarandevärda träd	5
Återställande av vegetationsyta	6
Schakt i asfaltsyta	6
Återfyllning	6
Återställning asfaltsytor	6
Beläggningstyp	6
Pris asfalt	7
Storlek på återställning	7
Gång- och cykelväg	7
Återställning vintertid	7
Brunnar	7
Gatsten, marksten, markplattor	7
Tillåten sjunkning	7
Markupplåtelse	7
Avgifter & viten	8

Inledning

Hammarö kommun har ansvar för drift och underhåll på allmän platsmark.

Dessa föreskrifter ska ligga till grund för att alla schaktarbeten som utförs på kommunens mark utförs och återställs på ett sätt som minimerar framtida underhållskostnader till följd av bristfälligt utförande. Föreskrifterna gäller så länge inte annat skriftligt överenskommits.

Ett schaktarbete utförande påverkar framtida gatu- och parkunderhåll.

Även ett korrekt utfört arbete kan resultera i framtida skador som ofta uppkommer efter lång tid med t.ex. sprickbildningar och sättningar. Därför är god planering och samordning viktigt för att minimera antalet grävningar i kommunens mark.

Ett grävstillstånd skall alltid sökas när det berör allmän mark, såsom gator, cykel- och gångvägar, parkeringar, torg och parkmark.

Tillstånd

Grävstillstånd söks hos Hammarö kommun serviceförvaltningen/gata.

Arbeten som kommer utföras utanför ordinarie arbetstid mellan klockan 22.00-07.00 kräver särskilt tillstånd hos miljö- och byggförvaltningen i Hammarö kommun.

Akuta åtgärder

Vid skada på ledning som kräver akut åtgärd ska ansökan om grävstillstånd och trafikanordningsplan (TA-plan) skickas i efterhand till serviceförvaltningen/gata senast efterföljande vardag.

Ansökningsprocessen

Grävanmälan görs av ledningsägaren eller byggherren senast 20 arbetsdagar före arbetes påbörjande.

Om arbetet kräver någon form av skyltning skall även en trafikanordningsplan (TA-plan) skickas in ihop med grävanmälan där man redovisar hur man tänkt lösa trafiksituationen under schakttiden.

Dessa två ärenden hänger ihop under hela processen vilket innebär att ett grävstillstånd ej är giltigt om inte också TA-planen är det.

När dessa två ärenden skickats in granskas de av kommunens handläggare som då kan bevilja eller begära in kompletterande uppgifter. Kommunen har 20 arbetsdagar på sig att lämna besked.

När båda ärendena är godkända är det klart att utföra arbetena inom den tidsram man har uppgett.

Förberedelser

Allmänt gäller att man ska beakta behovet av reservkapacitet (tomrör och trummor) för att slippa grävning i framtiden.

Även tryckning är ett bra alternativ där detta är möjligt för att undvika grävning i körbanan.

I allmänhet tillåts inga grävningar i gator med beläggning yngre än tre år. Alternativa dragningar ska då göras och om befintliga ledningar finns i närheten ska ledning läggas intill dessa.

Kabelanvisning & samförläggning

Sökande ansvarar för ta ut kabelanvisning via tex.ledningskollen.se samt att kontakta övriga berörda ledningsägare inom det tilltänkta området om de har planerade arbeten där som i så fall ska samförläggas.

Arbetsområdets utbredning

En grävanmälan ska alltid sökas för varje enskilt arbete.

Arbetet räknas som pågående till dess att ytan förseglats med ny beläggning och tillfälliga trafikanordningar är borttagna.

Syn av arbetsområde

Ytorna kommer att betraktas som felfria om inte sökande påtalar annat för kommunen innan arbetet påbörjas.

Om misstanke finns att planerade arbeten som schaktning, sprängning, pålning m.m kan skada närbelägna fastigheter eller anläggningar ska en riskinventering ske av dessa innan arbetet får påbörjas. Denna inventering och eventuella vibrationsmätningar skall utföras och bekostas av sökanden.

Skydd av ledningar

Den som gräver ska vidta de åtgärder som krävs för att skydda närbelägna byggnader, mark, växtlighet, anläggningar och ledningar mot skador.

Upplagt material får inte hindra tillträde eller dölja avstängningspunkter eller inspektionsanordning, skyltning, brandpost, brunn, elcentral, mätpunkt och dyl.

Skydd av mark och vegetation

Vid skada på träd, vegetation och dylikt värderas detta enligt den version av Alnarpsmodellen som gäller vid tillståndets utförande.

Byggstängsel placeras minst 1 meter utanför i trädens dropplinje (trädkrona) och minst 0,5 meter utanför övrig vegetation. Se vidare "schakt i vegetationsytor"

Bevarandevärd vegetation skall ej skadas och Hammarö kommun avgör vad som räknas som det. Rådfråga alltid kommunen vid osäkerhet före arbetets påbörjande.

Om träd eller övrig vegetation anses behövas tas bort skall kommunen alltid tillfrågas först.

Slutbesiktning

När arbetet är färdigt ska detta meddelas till kommunen som då kommer att slutbesikta området. Eventuella fel och brister ska utföras före godkännande. När objektet är besiktat och godkänt påbörjas garantitiden.

Den sökande ska utföra egenkontroll som kan komma att begäras in av kommunen efter utfört arbete. Oaktat om egenkontroll utförs eller inte gäller att alla punkter i denna föreskrift efterlevs.

Garanti

Hammarö kommun sammankallar till eventuell garantibesiktning. Sökanden har ett garantiansvar under 5 år på sina utförda arbeten. Detta gäller även skada på träd, växter och grönytor som orsakats av sökandens arbete. Fel som uppkommer under dessa 5 år ska bekostas och åtgärdas av den sökande. Detta gäller inom 5 år efter att arbetet har besiktats och godkänts. Vid bolagsöverlåtelse, konkurs eller liknande följer garantitiden och felansvaret med till eventuell ny ägare. Det åligger sökande att informera ny ägare om löpande garantitid och dess innebörd.

Överskottsmassor

Överskottsmassor får inte lämnas kvar på kommunens mark utan särskilt tillstånd. Borttransport ombesörjes av sökanden.

Gatsten, marksten, markplattor

Gatsten, betongplattor och kantstöd är kommunens egendom och överblivet material ska transporteras till av kommunen anvisad plats.

Identitet

Varje arbetsplats ska märkas ut med den sökandes identitet. Den ska synas tydligt med telefonnummer dit allmänheten kan vända sig med frågor.

Gaturenhållning

Intilliggande gata ska rengöras kontinuerligt från jord och smuts som kan följa med maskinerna.

Schakt allmänt

Arbete i hårdgjorda ytor ska planeras så att ytornas konstruktion, bärighet och slitstyrka består.

Arbetsområdets utbredning ska minimeras för att minimera trafikstörningar.

Om inget annat överenskommit är minsta fyllningsdjup 60 cm.

Schakt i rotzon

Schaktning och ledningsdragnings i parkmark ska undvikas. Schaktning i träd- och buskars rotzoner ska inte ske. Då det är oundvikligt ska schaktning intill rotsystemen ske för hand. Om rötter grävs av ska dessa beskäras med ett rent snitt. Avslitna rötter får ej förekomma. Rötterna får ej utsättas för torka eller kyla (frostskada). Vid friläggande av rötter ska de täckas av säckväv eller byggplast. Säckväven ska då hållas fuktig. Avbrutna grenar ska skäras av vid närmast oskadade förgrening. Vid osäkerhet hur snitten ska läggas ska alltid kommunen tillfrågas.

I de fall trafik inte kan undvikas innanför bevarandevärd vegetation kan Hammarö kommun godkänna användning av tryckavlastande plattor eller ett 30 cm tjockt lager av fraktion 0-60 avjämnat med 0-8 på geotextil.

Bevarandevärd vegetation definieras före byggstart. Se avsnittet "Skydd av mark och vegetation" för skydd som utförs av sökande.

Skydd av träd och bevarandevärda träd

Träd ska skyddas enligt nedan beskrivning. Vilka träd som klassas som bevarandevärda hittas på: <https://tradportalen.se/> och här ska extra stor hänsyn tas. Se avsnittet "Skydd av mark och vegetation"

Träd ska skyddas enligt anvisningar i "Standard för skyddande av träd vid byggnation". Se punkt 1.8 Trädskyddsområde samt 3.3 Barriärer och markskydd. Om andra delar än dessa ska användas bestäms i samråd med Hammarö kommun.

Denna standard finns tillgänglig på <https://pub.epsilon.slu.se/15341/>

Vid skada på träd som bedöms vara bevarandevärda och övriga träd kommer vite utkrävas. De utdöms enligt "Ekonomisk värdering av återanskaffning för träd-Alnarpsmodellen (senaste versionen)". Den finns tillgänglig på

http://www.movium.slu.se/system/files/news/9222/files/ekonomisk_vardering_av_urbana_trad_-_alnarpsmodellen.pdf

Återställande av vegetationsyta

All vegetationsyta som packas ska luckras till minst 20 cm djup.

Växtbädd ska återställas till ursprunglig typ.

Gräsyta ska återställas till samma typ och tjocklek som innan och vältras och sås med gräsfrö eller täckas med rullgräs av samma typ som innan. Ogräs avlägsnas före sådd. Jordklumpar större än 5 cm sönderdelas. Inga stenar över 2 cm skall förekomma i det översta 20 cm jordlaget. Minimum 3 kg gräsfrö/100 kvm .

Naturmark ska återställas till så nära ursprungligt skick och omgivande ytor som det går och massorna som används ska i första hand var från platsen.

Schakt i asfaltsyta

Asfalten ska skäras eller sågas upp före schaktning. Görs ej detta riskeras att asfalten lyfts upp och fyllning luckras upp vilket gör att asfalten inte går tillbaka till sitt ursprungliga läge.

Återfyllning

Återfyllning till terrassnivå ska i första hand ske av befintligt material eller material av samma tjälfarlighetsklass som omgivande underbyggnad. Detta utförs lämpligast redan vid schaktning då man separerar massorna i största möjliga mån för att underlätta återfyllnad utan att blanda massorna.

Förutsättning för att använda befintligt material är att de är fria från asfalt, virkesavfall och skräp.

Överbyggnaden utförs med den överbyggnadstyp som vägen i övrigt är uppbyggd av utom de sista 15 cm under asfalten som alltid ska fyllas upp med bärlager 0-32.

Packning utförs med minimum tre överfarter per lager enligt packningstabeller från senaste Anläggnings-AMA och med minimum en 500 kg vibratorpadda.

När detta är utfört meddelar sökande kommunen omgående som då utför beläggning enligt nedan beskriven metod och pris.

Asfaltentreprenören bedömer var närmaste skarv ska ligga för att få en hållbar lagning. Därför är det av stor vikt att kommunen meddelas omgående när arbetet är färdigställt så inte ytorna körs sönder mer innan lagning.

Återställning asfaltsytor

Beläggningsytan ska rensågas rätlinjigt 0,5 meter utanför schaktkant med kvadratisk eller rektangulär form. Raka och rena asfaltskanter klistras för att få god vidhäftning till den nya beläggningsytan.

Ytan beläggs med asfaltstyp enligt nedan och garantitiden 5 år börjar gälla efter beläggning utförts.

Beläggningstyp

Slitlager ska vara av befintlig typ men generellt gäller:

A-gator	mycket trafik	100 mm AG 22 160/220 och 40 mm ABS 16 70/100
B-gator	lite trafik	50 mm AG 22 160/220 och 40 mm ABT 11 70/100
C-gator	GC-vägar med AG	50 mm AG 16 160/220 och 40 mm ABT 11 70/100
	GC-vägar utan AG	40 mm ABT 11 70/100
	Trottoarer	40 mm ABT 11 70/100

Pris asfalt

Kommunen kommer fakturera sökande för beläggning. Grusjustering 200 kr/m², Asfaltbeläggning 420 kr/m².

Storlek på återställning

Generellt gäller att hela körfältet fräses bort till vägmitt om schakt enbart skett i ena körfältet och börjar minst 0,5 meter från väg mitt. Beläggningsskarven förläggs i vägens mitt. När ytan fräses bort för att beläggas med slitlager ska det göras minst 25 cm bredare än ursprunglig lagning för att undvika genomgående skarv.

Gång- och cykelväg

Hela bredden återställs alltid oavsett storlek på schakt.

Återställning vintertid

Om säsongen inte tillåter återställning och asfaltsverket är stängt för varmasfalt ska ytan förseglas av oljegrus eller dylikt till dess att det går att byta ut mot varmasfalt. Uppstår sättningar på ytan under denna tid ska den underhållas av sökande så inga skador eller olägenheter uppstår på byggnader eller för trafikanter.

Brunnar

Extra uppmärksamhet ska hållas mot brunnar och packning ska utföras noggrant. Tillräckligt stort utrymme ska tas upp runt brunnar så att en 500 kg vibratorpadda kan användas för att minimera framtida sättningar.

Gatsten, marksten, markplattor

På gångbanor ska befintliga plattor eller sten läggas om till 70 cm utanför schaktkant för att minska framtida sättningar. Trasiga plattor ersätts med nya eller med hela begagnade och bekostas av sökanden. Befintlig sättsand tas bort och ersätts med ny minimum 3 cm tjockt lager och packas enligt anvisningar i senaste anläggnings-AMA.

Fogsand läggs ut och packning med vibroplatta försedd med gummivalvs ska utföras direkt. Fogsand läggs därefter ut tills fogarna är fyllda. Ytan kontrolleras till nästkommande säsong och saknas sättsand ska då ny läggas på samt överbliven sand sopas bort.

Tillåten sjunkning

Tillåten sjunkning på körbanor, gång- och cykelvägar och trottoar är 1 cm på 3 meter rätskiva.

Tillåten sjunkning på grönyta är 2 cm på 3 meter rätskiva.

Markupplåtelse

För upplag av material eller uppställning av tex container på gata krävs tillstånd av markupplåtelse. Detta söks på hos polisen. Om upplåtelsen påverkar trafiken på något sätt ska en TA-plan alltid bifogas. Inget nyttjande av marken får tas i anspråk innan ansökan beviljats. Marken ska besiktas innan och efteråt av kommunen. Ytan ska skyltas upp enligt TA-plan. Tidsperiod ska anges av sökande och ytan ska lämnas städad och i samma skick den hade innan upplåtelsen första vardagen efter upplåtelsen upphört. Sökande bekostar alla kostnader som en eventuell återställning kräver.

Avgifter & viten

Grävstillstånd med bifogad TA-plan
(Avgiften gäller ej kommunal verksamhet) 2000 kr

Viten och Tillstånd

När godkänt grävstillstånd saknas 20 000 kr
När godkänd TA-plan saknas 20 000 kr
Om tidsförlängning inte begärts minst fem arbetsdagar innan sluttid
(gäller både grävstillstånd och TA-plan) 1500 kr/ kalenderdag
Om TA-planer ej finns tillgängliga på arbetsplatsen 5000 kr

Fysisk avstängning

När grundläggande avstängning inte är utförd, inte följer
godkänd TA-plan, eller arbetsområdet är farligt för trafikanter och
personal 20 000 kr

Personal och arbetsområde

Om utmärkningsansvarig inte befinner sig på arbets-
området eller är nåbar på en fast arbetsplats 5000 kr
Om personalen saknar godkänd utbildning eller visar tydlig saknad
av kompetens 3000 kr
Om personalen saknar varselkläder eller brister i varselklädseln
förekommer 3000 kr
Om personalen på plats inte medverkar till att anmärkning åtgärdas
vid anmodan 5000 kr

Entreprenadområde

Om mark tas i anspråk eller schakt sker utanför entreprenadområdet 10 000 kr / kalenderdag

Framkomlighet för trafikanter

Om det inte går att komma fram och eller det är farligt att ta sig fram
i trafikzonen 5000 kr
Om fordon eller maskiner som används för arbetet, där det klart
framgår av TA-planen att dessa skall rymmas innanför den fysiska
avstängningen, istället vistas i trafikzonen 5000 kr

Grovt åsidosättande av bestämmelser

Vid grovt åsidosättande av bestämmelser äger serviceförvaltningen
rätt att stänga av ansvarig arbetsledare upp till 2 år vad gäller arbete
i kommunens allmänna och offentliga mark